

Prekentekest: Luk 12,13-21

En i mengden sa til Jesus: "Mester, si til min bror at han skal dele arven med meg!" Men Jesus svarte: "Venn, hvem har satt meg til å dømme eller skifte mellom dere?" Så sa han til dem alle: "Pass dere for pengebegjær! For det er ikke det en eier, som gir livet, selv om en har overflod."

Og han fortalte dem en lignelse: Det var en gang en rik mann. Jorden hans hadde båret godt, og han tenkte: "Hva skal jeg gjøre? Jeg har ikke plass til avlingen min. Jo, nå vet jeg det: Jeg river ned låvene og bygger dem større, og der samler jeg kornet og alt jeg ellers eier. Så vil jeg si til meg selv: Nå har du mye godt liggende for mange år. Slå deg til ro, spis, drikk og vær glad!" Men Gud sa til ham: "Uforstandige menneske! I natt kreves ditt liv tilbake. Hvem skal så ha det du har samlet?" Slik går det med den som samler skatter til seg selv og ikke er rik i Gud.

Jesus fortalte ofte lignelser og eksempler fra hverdagen for å illustrere det han sa. Slike fortellinger har den egenskapen at man kan kjenne seg igjen i det som fortelles, og en kan føle seg truffet. Når en føler seg truffet når fortellingen fram, om en ikke straks går inn i forsvar. Slik er det den dag i dag. I norsk tradisjon har vi også en form for fortellinger som setter ting i relieff, folkeeventyrenes Per og Pål og Espen. Slike eksempler har et poeng man kan lære av.

Per, Pål og Espen

Per og Pål og Espen, het tre brødre. Per var den rike. Jorden hadde båret godt. Vi kan tenke oss at det var Per som sa til seg selv, – hva skal jeg gjøre? Jeg har ikke plass til avlingen min, til alt jeg eier. Så fant han på den geniale ideen; – Jo, jeg bygger større lagringsplass og sikrer min framtid. Om få år er jeg pensjonist.

Pål var nummer to av brødrene. Ingen snakket med Pål om det, men Pål var i ferd med å få et rusproblem. Stadig mer av det han gjorde var styrt av denne iboende trang. Han hadde ikke lenger kontroll. Alle hans gode forsetter til tross, slik var det og verre ville det sannsynligvis bli.

Espen var tredjemann og yngst. Nå hadde han ryddedag i huset sitt. Det var år og dag siden sist. Turen var kommet til den stor kommoden på gjesterommet. –Jeg fant, jeg fant! Hva ligger her, sa Espen. Blant utgåtte bankbøker og pass lå det en liten konvolutt med et gulnet papir inni. – Dåpsattesten min! Espen satte seg ned med dåpsattesten i hånda og tenkte. –Dette er sannelig lenge siden. Bankbøkene er for lengst utgått og står i null, men hvilken verdi har jeg av dåpen i dag?

Espen tenkte tilbake på oppveksten, på mor som hadde bedt aftenbønn med alle tre barna. En tid gikk de også på søndagsskole. –Alle gikk på søndagsskole den gang, mintes Espen. –Vi fikk fisker og stjerner, og vi sang; "Min båt er så liten, og havet så stort, men Jesus har grepet min hånd."

Så hadde det vært tøffe tider i livet. Espen tenkte etter på de gangene han bad til Gud om hjelp. Det var inderlig og sterkt. Men, hadde det hjulpet? Espen hadde i hvert fall kommet videre, selv om han ikke hadde gjort det på langt nær så bra som Per, men likevel, – når sant skal sies hadde han jo fått mer ut av livet enn Pål.

"Men Jesus har grepet min hånd." Ordene ble hengende igjen. Var det virkelig slik at Jesus hadde hørt da han bad, og attpå til grepet tak i ham? I så fall var dåpen viktig for Espen. Når han tenkte etter representerte vel attesten han holdt i hånda en større konto enn han har vært klar over.

Espen var i ferd med å oppdage Jesus på nytt. Jesus hadde nok vært der hele tiden, men nå var det som han kom til et skille. Skulle han finne ut mer om Jesus, som han tross alt var døpt til å være sammen med? Så pass visste han tross alt om dåpen at det hadde med Jesus å gjøre, og at det handlet om å fortsette å gå gjennom livet sammen med Jesus.

Å satse på bankbøkene var ingen suksess for Espen. Det hadde livet vist ham. Han tenkte på sin eldste bror. –Kanskje økonomien var Pers gud, og rusen var Pål's gud? Selv følte Espen ro for å søke dåpens Jesus.

Hvor din skatt er...

Per og Pål og Espen kan være hvem som helst. Kanskje finner vi alle tre representert blant oss her i kirken. Noe vil styre livet, uansett. Et sted vil vi ha vårt hjerte, noe vi ser som verdifullt, som en skatt. Andre ting prioriteres ned. "Hvor din skatt er, der vil også ditt hjerte være," (Luk 12,34) sier Jesus i samme kapittel som prekenteksten. Og han sa: "Det er ikke det en eier, som gir livet, selv om en har overflod."

I et større perspektiv er livet kort. Jesus advarer mot rikdommens fare. I Bibelen er det også advarsler mot andre farer på den måten at ting, interesser eller mennesker kan ta den plassen i livet som Jesus skulle ha etter dåpen. Dåpen er en pakt, en overenskomst mellom to. Den ene parten er Gud, den andre er den dømte. Jesus gjør den dømte til disippel, til hans egen elev. Jesus har mye å lære bort gjennom sitt ord, og for oss i møte med livets skole. Vi bærer våre erfaringer på godt og vondt med oss dag for dag og år for år. Hvor var Jesus i hverdagen? Hvilken plass har du gitt ham i livet ditt? Slik utfordres vi til å tenke.

Drømmen for mange er rikdom og det behagelige livet. Likevel er det mange kristnes erfaring at Gud oppdrar oss med kors og trengsel for sitt navns skyld. Kanskje lykken verken er å finne i rikdom eller i å drukne sine sorger i sanseløs sløvhet.

"To ting vil jeg be deg om, dem må du ikke nekte meg før jeg dør," står det i Ordspråkene; "Hold falskhet og løgn langt borte fra meg, og gi meg verken armod eller rikdom, men la meg få den mat jeg trenger. Ellers kunne jeg bli så mett at jeg fornektet deg og spurte: "Hvem er Herren?" eller bli så fattig at jeg stjal og forbannet min Guds navn."

Ords 30,7-9.

Konto av en annen verden

Espen fant en skatt i sin gamle døpsattest. Papirlappen representerte en konto av en annen verden, men en konto som stod på ham. Den var innbetalt gjennom Jesu død på korset som en soning for all verdens synd. Der, visste Espen, var også han regnet med.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.